

NAUKA PRZEZ DAWANIE

- działalność charytatywna, wolontariat i młode pomysły na lepszy świat

Skuteczni już na starcie! - projekt popularyzacji postaw obywatelskich w środowisku uczniowskim - Zadanie publiczne współfinansowane ze środków otrzymanych w 2025 r. od Ministra Edukacji Narodowej w ramach konkursu „Młodzi obywatele” na podstawie umowy zawartej 21 lipca 2025 r. Wartość dofinansowania: 162 700 PLN. Całkowita wartość zadania: 180 800 PLN.

1. Działalność charytatywna organizacji pozarządowych **Dają to co posiadają, osobom, które tego potrzebują**

Działalność charytatywna to działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie. To jedno z zadań należących do sfery zadań publicznych, w szczególności w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób.

Źródło: Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

*Działalność charytatywno-opiekuńczą prowadzi również Kościół katolicki w zakresie określonym w z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskie

Najpopularniejsze organizacje pozarządowe prowadzące działalność charytatywną w Polsce

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy (WOŚP) - co roku organizuje Finał wspierający system ochrony zdrowia poprzez zakup nowoczesnego sprzętu medycznego dla szpitali, w każdym roku sprzęt dedykowany jest konkretnej grupie chorych
- Caritas Polska - pomaga osobom ubogim, chorym, seniorom oraz rodzinom w trudnej sytuacji życiowej
- Polska Akcja Humanitarna (PAH) - niesie pomoc humanitarną w Polsce i na świecie, dostarczając żywność, wodę oraz pomoc ofiarom konfliktów i katastrof naturalnych
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (dawniej Fundacja Dzieci Niczyje) - wspiera dzieci z ubogich rodzin, oferując im nie tylko wsparcie materialne, ale także edukacyjne, co otwiera przed nimi możliwości na lepszą przyszłość
- Polski Czerwony Krzyż - niesie pomoc ofiarom klęsk żywiołowych i katastrof w Polsce i na świecie oraz przygotowujemy społeczeństwo do właściwych zachowań w sytuacjach kryzysowych

Inne znaczące organizacje rozpoznawane medialnie, o specjalistycznym profilu lub działające crowdfundingowo: Fundacja Anny Dymnej "Mimo Wszystko", Fundacja TVN "Nie jesteś sam", Fundacja Polsat, Szlachetna Paczka (Stowarzyszenie Wiosna), Fundacja "Podaruj Życie", Fundacja Viva!, Stowarzyszenia Wioski Dziecięce SOS, Lekarze bez Granic, Siepomaga.pl.

Zbiórka publiczna to zbieranie ofiar w gotówce lub w naturze w miejscu publicznym na określony, zgodny z prawem cel pozostający w sferze zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz na cele religijne.

Cele działalności pożytku publicznego, w oparciu których można zorganizować zbiórkę publiczną:

- Pomoc społeczna - wsparcie rodzin i osób w trudnej sytuacji, piecza zastępcza, mieszkalnictwo, pomoc prawna
- Integracja społeczna - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, reintegracja zawodowa
- Działalność charytatywna
- Kultura narodowa - tradycje narodowe, polskość, świadomość obywatelska
- Mniejszości - wsparcie mniejszości narodowych, etnicznych, integracja cudzoziemców
- Zdrowie - ochrona i promocja zdrowia, działalność lecznicza
- Osoby niepełnosprawne - wsparcie i integracja
- Zatrudnienie - aktywizacja zawodowa, przeciwdziałanie bezrobociu
- Równość płci
- Seniorzy - działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym
- Rozwój gospodarczy - przedsiębiorczość, innowacje, nowe technologie
- Społeczności lokalne - rozwój wspólnot lokalnych
- Edukacja - nauka, szkolnictwo, oświata, wychowanie
- Dzieci i młodzież - wsparcie, wypoczynek, rozwój
- Kultura i sztuka - ochrona dziedzictwa kulturowego
- Sport - kultura fizyczna
- Ekologia - ochrona środowiska, zwierząt, dziedzictwa przyrodniczego
- Turystyka i krajoznawstwo
- Bezpieczeństwo - porządek i bezpieczeństwo publiczne
- Obronność - wsparcie Sił Zbrojnych RP
- Prawa człowieka - wolności obywatelskie, demokracja, poradnictwo obywatelskie
- Ratownictwo - ochrona ludności, pomoc ofiarom katastrof
- Konsumenci - ochrona praw konsumentów
- Integracja europejska - współpraca międzynarodowa
- Wolontariat - promocja i organizacja
- Polonia - pomoc Polakom za granicą
- Kombatanci i weterani - wsparcie kombatantów i weteranów
- Promocja Polski za granicą
- Rodzina - macierzyństwo, rodzicielstwo, prawa dziecka
- Przeciwdziałanie patologiom - uzależnienia, patologie społeczne
- Rewitalizacja
- NGO - wsparcie organizacji pozarządowych
- Ekonomia społeczna - przedsiębiorstwa społeczne

Organizatorem zbiórek publicznych mogą być **organizacje pożytku publicznego**, w tym: fundacje, stowarzyszenia i inne organizacje społeczne posiadające status organizacji pożytku publicznego, jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty, województwa), kościoły i związki wyznaniowe (mogą prowadzić zbiórki na cele religijne) oraz charytatywne zgodne z ich misją oraz w określonych przypadkach podmioty prowadzące działalność leczniczą.

Zbiórka publiczna może zostać przeprowadzona po jej **zgłoszeniu przez organizatora zbiórki i zamieszczeniu informacji o zgłoszeniu** przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej na ogólnopolskim elektronicznym portalu zbiórek publicznych. Zgłoszenie zbiórki publicznej jest dokonywane przy użyciu formularza elektronicznego. Dopuszcza się możliwość zgłoszenia zbiórki publicznej w postaci papierowej.

Zgłoszenie zbiórki publicznej zawiera w szczególności: cel zbiórki publicznej, dane organizatora zbiórki, sposób prowadzenia zbiórki publicznej, miejsce prowadzenia zbiórki publicznej, termin rozpoczęcia i termin zakończenia zbiórki publicznej, przewidywane koszty niezbędne do zorganizowania i przeprowadzenia zbiórki, które zostaną pokryte z zebranych ofiar.

Zbiórki internetowe i crowdfunding – możliwości i zagrożenia

- Dostępność: można wpłacać w dowolnym czasie, mają globalny zasięg - wsparcie z całego świata
- Wygoda: płatność online jednym kliknięciem, brak konieczności wychodzenia z domu, różne formy płatności (karty, BLIK, przelewy)
- Transparentność: widoczny cel i postęp zbiórki w czasie rzeczywistym, aktualizacje od organizatora, lista darczyńców (jeśli chcą być widocznymi)
- Efektywność: szybkie rozprzestrzenianie przez media społecznościowe, niskie koszty organizacji, automatyczne naliczanie wpłat
- Elastyczność: dowolne kwoty wpłat, możliwość regularnych wpłat, łatwe udostępnianie znajomym
- Kontrola: możliwość śledzenia wykorzystania środków, komentarze i komunikacja z organizatorem, historie wypłat na niektórych platformach

Pamiętaj o kluczowych elementach wspierając zrzutki elektroniczne:

- Zweryfikuj wiarygodność
- Sprawdź dane organizatora (pełna tożsamość i kontakt),
- Zweryfikuj cel zbiórki (powinien być konkretny i uzasadniony),
- Poszukaj potwierdzenia w mediach lokalnych lub u znanych osób,
- Sprawdź dokumenty udostępnione przez organizatora (zaświadczenia lekarskie, faktury, itp.)
- Zagwarantuj sobie bezpieczeństwo finansowe
- Korzystaj z renomowanych platform (Siepomaga.pl, Zrzutka.pl, GoFundMe)
- Sprawdź, czy platforma ma zabezpieczenia i politykę zwrotów
- Uważaj na zbiórki bez określonej kwoty docelowej

Czerwone flagi:

- Brak danych kontaktowych organizatora
- Podejrzenie emocjonalny opis bez konkretów
- Żądanie przelewów na prywatne konta zamiast przez platformę
- Brak aktualizacji o postępach zbiórki

2. Wolontariat

Pomagam własnymi rękami, nieodpłatnie, bo chcę

Wolontariusz to osoba fizyczna, która ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na rzecz uprawnionych organizacji i instytucji według zasad określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Wolontariusz nie jest pracownikiem, a wykonywane przez niego świadczenia nie są świadczeniem pracy, tylko świadczeniem odpowiadającym świadczeniu pracy.

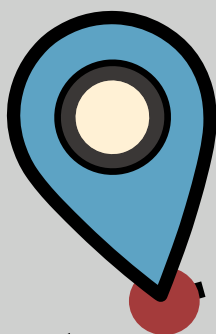
Podstawa: Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Cele **wolontariusza**

- Pomaganie innym
 - Dzięki Tobie ludzie, którzy mają trudności, mogą poczuć się lepiej
 - Twój czas może sprawić, że ktoś nie będzie samotny
 - Żeby każdy miał to, czego potrzebuje do szczęścia
- Uczenie się nowych rzeczy
 - Jak pracować w zespole?
 - Jak rozmawiać z różnymi ludźmi?
 - Jak rozwiązywać problemy?
 - Jak być odpowiedzialnym?

- Poznawanie świata
 - o Jak żyją inni ludzie?
 - o Jakie są ich problemy i potrzeby?
 - o Wszyscy jesteśmy różni, ale ważni
- Budowanie lepszej społeczności
 - o Żeby nasza dzielnica/miasto było przyjaźniejsze
 - o Żeby wszyscy się wzajemnie wspierali
 - o Żeby było więcej dobrych rzeczy wokół nas
- Rozwój osobisty
 - o Stawanie się bardziej pewnym siebie
 - o Odkrywanie swoich talentów
 - o Uczenie się empatii (rozumienia innych)
 - o Budowanie charakteru

Co zyskujesz jako wolontariusz?

- Czujesz się potrzebny i ważny
- Poznajesz nowych przyjaciół
- Stajesz się bardziej kreatywny
- Uczysz się cierpliwości

Co możesz dać społeczeństwu?

- Więcej osób otrzymuje pomoc
- Ludzie uczą się współpracy
- Powstają nowe pomysły na rozwiązywanie problemów
- Wszyscy stają się bardziej wrażliwi na potrzeby innych

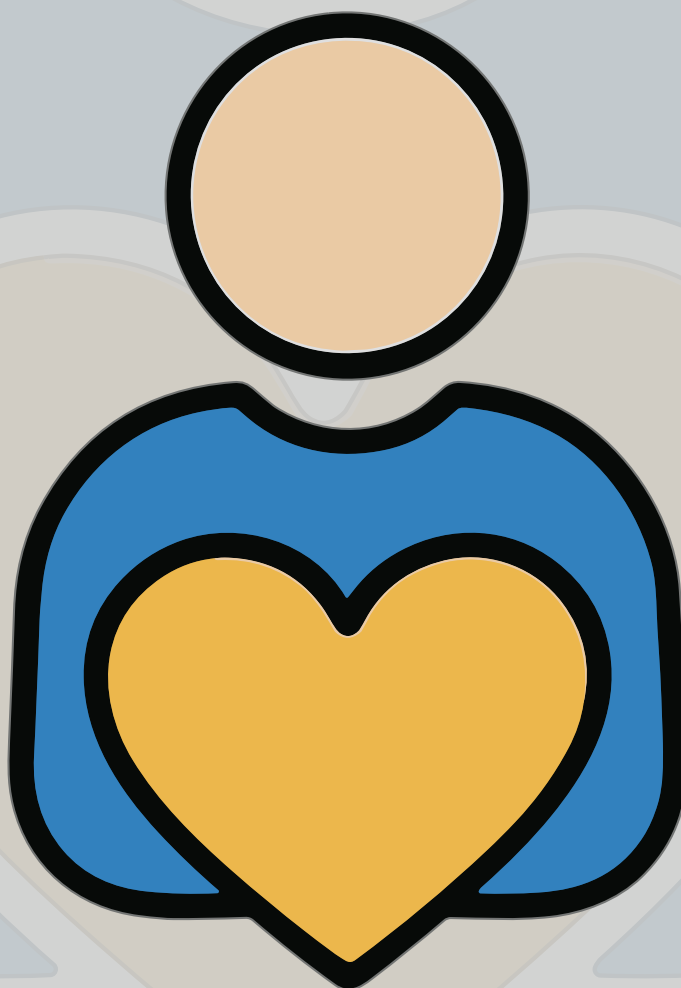
Porozumienie wolontariackie to z reguły pisemna umowa między wolontariuszem a organizacją, która nie jest umową o pracę (brak wynagrodzenia). Może być zawarte na czas określony lub nieokreślony. Dokument powinien zawierać:

- Zakres działania wolontariusza (np. wsparcie organizacji wydarzenia sportowego)
- Sposób wykonywania działań przez wolontariusza (np. stacjonarnie, on-line)
- Czas wykonywania działań przez wolontariusza (np. jednorazowo – data, zakres czasu)
- Informacja o możliwości rozwiązania porozumienia

Jeżeli świadczenie wolontariusza wykonywane jest przez okres dłuższy niż 30 dni, porozumienie powinno być sporządzone na **piśmie**.

Podstawowe prawa wolontariusza:

1. Prawo do zaświadczenia:
 - Na wniosek wolontariusza organizacja musi wydać zaświadczenie o okresie i rodzaju wykonywanej pracy wolontaryjnej
 - Zaświadczenie przydatne przy aplikowaniu o pracę lub stypendia
2. Bezpieczne warunki pracy:
 - Zapewnienie BHP na poziomie pracowników
 - Przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa
 - Ubezpieczenie NNW (Następstw Nieszczęśliwych Wypadków)

3. Zwrot uzasadnionych kosztów (transport, wyżywienie)
4. Szkolenia i rozwój kompetencji
5. Informacja o celach i działaniach organizacji
6. Poszanowanie godności osobistej
7. Prawo do rezygnacji
8. Przestrzeganie obowiązków przez organizację wobec wolontariusza:
 - Zapewnienie odpowiednich warunków pracy
 - Nadzór i koordynacja działań wolontariusza
 - Szkolenie i informowanie o zadaniach

Rodzaje działalności **wolontariackiej i charytatywnej** - gdzie się możesz zaangażować?

- Edukacja i rozwój
 - o Prowadzenie korepetycji i dodatkowych zajęć dla uczniów
 - o Udział w projektach edukacyjnych i programach wyrównywania szans
 - o Organizowanie warsztatów i kursów dla różnych grup wiekowych
 - o Pomoc w bibliotekach i świetlicach
- Ochrona środowiska i działania ekologiczne
 - o Akcje sprzątania parków, lasów i plaż
 - o Sadzenie drzew i krzewów w ramach akcji zalesiania
 - o Budowa domków dla ptaków i hoteli dla owadów
 - o Tworzenie schronień dla jeży i innych małych zwierząt
 - o Edukacja ekologiczna i promocja zrównoważonego rozwoju
 - o Organizowanie wymian ubrań i przedmiotów (swap party)
- Kultura i sztuka
 - o Pomoc przy organizacji festiwali, koncertów i wystaw
 - o Wsparcie w prowadzeniu warsztatów artystycznych
 - o Obsługa muzeów i galerii sztuki
 - o Organizowanie wydarzeń kulturalnych dla dzieci i młodzieży
 - o Pomoc w konserwacji zabytków i miejsc pamięci
- Pomoc społeczna i wsparcie potrzebujących
 - o Dla seniorów: kursy komputerowe, odwiedziny, pomoc w zakupach
 - o Dla osób bezdomnych: wydawanie posiłków, zbiórki odzieży i artykułów pierwszej potrzeby
 - o Dla dzieci z domów dziecka: organizowanie wycieczek, zajęć kreatywnych i pomocy w nauce
 - o Dla osób z niepełnosprawnościami: warsztaty terapeutyczne, wsparcie w integracji społecznej
 - o Dla rodzin w kryzysie: zbiórki żywności, pomocy materialnej
- Społeczeństwo obywatelskie i aktywność społeczna
 - o Uczestnictwo w akcjach społecznych i charytatywnych
 - o Organizowanie debat i spotkań obywatelskich
 - o Kampanie informacyjne i edukacyjne

- Sport i rekreacja
 - o Pomoc przy organizacji zawodów sportowych, turniejów oraz wsparci imprez rekreacyjnych
 - o Prowadzenie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży
 - o Promocja aktywności fizycznej wśród seniorów
 - o Organizowanie biegów charytatywnych
- Zdrowie i opieka medyczna
 - o Odwiedziny pacjentów w szpitalach i hospicjach
 - o Wsparcie dla rodzin dzieci hospitalizowanych
 - o Pomoc w organizacji akcji krwiodawstwa
 - o Edukacja zdrowotna i promocja profilaktyki
 - o Opieka nad osobami starszymi w ich domach
- Ochrona zwierząt
 - o Praca w schroniskach dla bezdomnych zwierząt
 - o Organizowanie akcji adopcyjnych
 - o Edukacja o odpowiedzialnej opiece nad zwierzętami
 - o Pomoce przy sterylizacji i kastracjach
- Pomoc prawna i obywatelska
 - o Działalność w studenckich poradniach prawnych
 - o Pomoc w wypełnianiu dokumentów urzędowych
 - o Edukacja prawna dla społeczności lokalnych
 - o Wsparcie dla ofiar przemocy i dyskryminacji
 - o Mediacje i rozwiązywanie konfliktów społecznych
- Technologia: nauka obsługi komputera i internetu dla seniorów
- Kryzysowe: wsparcie w sytuacjach katastrof naturalnych
- Przedsiębiorczość społeczna: pomoc w rozwoju lokalnych inicjatyw biznesowych

3. Działalność pro bono

Używam swoich umiejętności zawodowych, aby pomagać nieodpłatnie

Pro bono (pro publico bono) to łacińskie wyrażenie oznaczające "dla dobra publicznego, dla dobra ogółu".

Działalność pro bono oznacza profesjonalne i dobrowolne udzielanie wsparcia w danej dziedzinie bez otrzymania zapłaty za usługi. Usługa przeznaczona jest dla osób w trudnej sytuacji materialnej, których nie stać na zapłatę za porady prawnicze. Działalność ta może również dotyczyć medyków i specjalistów oraz konsultantów z różnych dziedzin, szczególnie przedstawicieli zawodów zaufania publicznego.

Obszary, w których można świadczyć działalność pro bono: usługi doradcze, marketingowe, konsultingowe, technologiczne, medyczne, opiekuńcze, edukacyjne, transportowe, noclegowe itp.

Ważne aspekty to przede wszystkim utrzymanie jakości świadczonych usług w aspekcie wsparcia pro bono – czyli przestrzeganie zasady profesjonalizmu (udzielaj usług na równie wysokim poziomie, jak gdyby były opłacone w stawkach regularnie obowiązujących) oraz kompleksowości (świadcz usługi z najwyższą starannością).

Co możesz zyskać? Czerp korzyści dla swojego przedsiębiorstwa lub twórz coś nowego! Zbuduj wizerunek firmy, udzielającej wsparcia potrzebującym i zaangażowanej w problemy społeczne.

1. Zamiast czytania - działaj!

a) Jak Ty możesz zaangażować się w pomoc innym?

- Zorganizuj zbiórkę dla schroniska
- Pomóż starszym osobom z zakupami
- Wspomóż młodsze dzieci w nauce
- Zaplanuj sprzątanie okolic szkoły
- Przygotuj z kolegami kampanię ekologiczną

b) Co dzięki temu zyskasz?

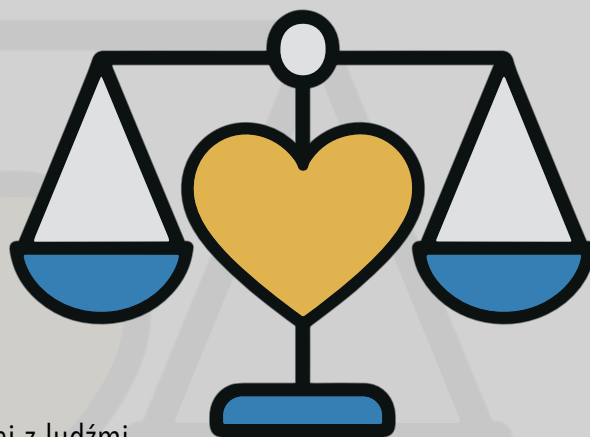
- Nie pracuj w chaosie - zaplanuj projekt od A do Z
- Jak przekonać innych do swojego pomysłu? Rozmawiaj z ludźmi i poszukuj argumentów na potwierdzenie swojej słuszności
- Zawsze robisz wszystko sam? Nie tym razem – Znajdź grupę zaangażowanych kolegów i podziel się z nimi zadaniami
- W każdej akcji potrzebny jest budżet – na pewno opiekun grupy wskaże Ci jak zarządzać budżetem i liczyć pieniądze
- W każdym zadaniu pojawiają się problemy - znajdź sposoby na poszukiwanie rozwiązań
- Publiczne opowiadanie o swoim pomysle przeraża Cię? I w tym przypadku warto przezwyciężyć lęk i sprawić, by inni usłyszeli jak wspierała inicjatywa przyświeca Twojemu projektowi!

c) Dlaczego to działa?

- Nauczysz się, że Twoje działania mają prawdziwy sens
- Nie boisz się popełniać błędów, bo nikt nie straci pieniędzy
- Poznasz różnych ludzi i nauczysz się ich potrzeb
- Zbudujesz swoją pewność siebie poprzez pomaganie innym
- Rozwiniesz swoją kreatywność wyszukując sposobów na pomoc

d) Korzyści długoterminowe

- Łatwiejsze wejście w zaawansowane formy działalności – samorząd uczniowski, samorząd studencki, samorząd doktorantów, studenckie towarzystwa naukowe, studenckie koła naukowe, fundacje, stowarzyszenia, przedsiębiorstwa
- Odwaga w tworzeniu swojego biznesu
- Umiejętności popularyzacji swoich osiągnięć
- Szybszy rozwój kariery zawodowej, naukowej, samorządowej, społecznej i politycznej

DZIAŁAJ, ORGANIZUJ, MYŚL O DOBRU DLA INNYCH - SAM UKSZTAŁTUJ TWOJĄ PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNĄ!